

Inhoud

Voorwoord (<i>prof.dr. Jacques Vonèche</i>)	7
Inleiding	
De eerste drie levensjaren	11
I 'MAMA, MAG IK BIJ JE OP SCHOOT ZITTEN?'	
Fasen en faseovergangen	19
A Denken met handen, ogen en oren	
<i>De eerste anderhalf jaar</i>	21
I Rond de biologische geboorte	
Fase 1: de eerste maand	25
2 De psychologische conceptie	
Fase 2: tussen één en vier maanden	35
3 Fysiek contact met de handen	
Fase 3: tussen vier en acht maanden	45
4 Oog voor regelmaat	
Fase 4: tussen acht en twaalf maanden	55
5 Leren zonder aanraken	
Fase 5: tussen twaalf en vijftien maanden	67
6 Het psychologische embryo	
Fase 6: tussen vijftien en achttien maanden	79

B	De basis van de taalverwerving <i>Van anderhalf tot drie jaar</i>	91
7	De woordenschatexplosie Fase 7: tussen achttien en tweeëntwintig maanden	95
8	De eerste verzamelingen Fase 8: tussen tweeëntwintig en zesentwintig maanden	109
9	De eerste grammaticaal juiste zinnen Fase 9: tussen zesentwintig en eenendertig maanden	127
10	De psychologische geboorte Fase 10: tussen eenendertig en zesendertig maanden	145
C	Het begeleiden van de ontwikkeling <i>Fasen versnellen of overslaan?</i>	165
11	Zin en onzin van het opvoeden Optimaliseren van de ontwikkeling	167
II	RONDE ONTWIKKELINGSLIJN Overkoepelende theorie; wetenschappelijke verantwoording	181
12	De circuittheorie Draagvlak en motor van de psychologische ontwikkeling	183
13	Wetenschappelijke verantwoording De geboorte van de circuittheorie	201
	Bibliografie	215
	Register	219

Voorwoord

De taak van de schrijver van een voorwoord is een van de meest paradoxa-le die er zijn. Immers, ofwel het boek dat van het voorwoord wordt voor-zien, staat van zichzelf stevig en het voorwoord is niet nodig. Ofwel het boek is niet goed en het voorwoord bezorgt de schrijver van het voorwoord niets anders dan een beetje schande.

Bovendien, wanneer het boek goed is, wat kan de voorwoordschrijver doen? Herhalen dat het boek goed is? De beste passages, de beste ideeën onderstrepen? Maar dat kan de lezer allemaal zelf doen. In feite zal de lezer het ook liever zelf doen. Want niemand vindt het prettig dat een ander hem wijst op wat mooi, verstandig, scherpzinnig, fijngevoelig, sluw, gracieus, humoristisch, grappig, subtiel en/of goed gezien is. Ik herinner me met afgrijzen onze leraar Nederlands op een oude middelbare school in Brussel. Hij vertelde ons moppen in de klas en op het moment dat hij de clou verteld had, knipte hij met zijn vingers terwijl hij 'Lach!' tegen ons zei. Na enkele seconden knipte hij weer met zijn vingers en riep hij ons 'Af!' toe. Wij, zijn vroegere leerlingen, hadden daar allemaal een hekel aan. Zoals u dat ook zou hebben, beste lezeressen en lezers, als ik u op de 'uitgelezen delen' van dit boek zou wijzen.

Sommige voorwoordschrijvers denken dan ook vaak dat gevraagd wordt het boek waar ze een voorwoord bij schrijven, samen te vatten. Waarom? Om te bewijzen dat ze het hebben gelezen? Dat ze het hebben begrepen? Dat de gemiddelde lezer niet aan dit boek kan beginnen zonder dit hulpmiddel of dat ezelsbruggetje? Soms zelfs proberen ze te laten zien dat ze beter zijn dan de schrijver, in een soort poging hem de loef af te ste-ken, wat nogal treurig is om te zien.

Anderen, ten slotte, denken dat het erom gaat het boek te bekritisieren en te laten zien waarin het tekortschiet. Wat eveneens nogal merkwaardig is.

Zoals men ziet is het schrijven van een voorwoord een moeilijke exer-citie waar niemand zonder kleerscheuren van af komt. Daarom ga ik het voorwoord bij het boek van dr. Ewald Vervaeke met veel voorzorgsmaat-re-